

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 listopada 2017 roku Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej I Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt I C 320/16, z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przeciwko Z. D., o zapłatę:

1. zasądził od Z. D. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.:
  - a. kwotę 920 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym za opóźnienie od dnia 15 grudnia 2015 roku do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że od dnia 1 stycznia 2016 roku wysokość odsetek nie może przekroczyć w stosunku rocznym dwukrotności wysokości odsetek ustawowych;
  - b. kwotę 29,59 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. oddalił powództwo w pozostałej części;
3. zasądził od Z. D. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 19,18 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych, które przedstawiają się następująco:

W dniu 14 lipca roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zawarli w formie pisemnej umowę pożyczki nr (...) (...). Pożyczka obejmowała kwotę 2.577,60 zł. Pozwana zobowiązała się spłacić pożyczkę w 12 miesięcznych ratach po 214,80 zł. W umowie przewidziano za opóźnienie odsetki karne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Umowa przewidywała również możliwość jej wcześniejszego wypowiedzenia po wezwaniu do zapłaty. Zgodnie z treścią umowy pożyczkodawca w trakcie trwania umowy mógł naliczyć koszty windykacyjne w kwocie do 20 zł, licząc po 10 zł od jednego listu.

Pozwana spłaciła kwotę 1.677,60 zł. W dniu 21 sierpnia 2015 roku powód skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty. Natomiast w dniu 22 września 2015 roku wypowiedział umowę pożyczki oraz wystosował ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty. Wypowiedzenie umowy pożyczki stało się skuteczne w dniu 29 października 2015 roku.

Na podstawie tak poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest częściowo zasadne.

W ocenie Sądu I instancji nie budzi wątpliwości, że między stronami doszło do zawarcia umowy pożyczki (art. 720 § 1 k.c.). Niespornym był również fakt, że w przypadku niespłacenia pożyczki w terminie, strony umowy przewidziały oprocentowanie umowne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego.

Z treści umowy wynika, że kwota udzielonej pożyczki wyniosła 2.577,60 zł. Natomiast pozwana dokonała zapłaty w wysokości 1.677,60 zł. Stąd jej zobowiązania wobec strony pozwanej w rzeczywistości wynosiło 900 zł. Sąd I instancji uznał za zasadne roszczenie w zakresie kosztów czynności windykacyjnych w kwocie 20 zł. Mając na uwadze ustalenia faktyczne co do rzeczywistego zadłużenia oraz treść art. 720 §1 k.c., Sąd Rejonowy zasądził na rzecz powoda kwotę 920 zł (2.577,60 zł – 1.677,60 zł + 20 zł).

Zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. Sąd pierwszej instancji zasądził od wyżej wskazanej kwoty odsetki umowne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 15 grudnia 2015 roku do dnia zapłaty. Nadto z uwagi na możliwość kapitalizacji odsetek zgodnie z art. 482 k.c. należało - zdaniem Sądu Rejonowego - zasądzić na rzecz powoda także kwotę 29,59 zł tytułem odsetek karnych za opóźnienie

w spłacie należności. O dalszych odsetkach za zwłokę, od wyżej wskazanej kwoty, Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o art. 481 § 1 k.c. z uwzględnieniem zmian, jakie nastąpiły w zakresie odsetek za zwłokę z początkiem roku 2016. Jako początkowy termin naliczania odsetek Sąd I instancji przyjął, zgodnie z żądaniem pozwu, datę wytoczenia powództwa, tj. dzień 15 grudnia 2015 roku.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. (zgodnie, z którym każda ze stron procesu ponosi jego koszty w takiej części, w jakiej proces przegrała). Sąd wskazał, że z kwoty 2.327,19 zł stanowiącej wartość przedmiotu sporu, zasądzona została na rzecz powoda kwota 949,59 zł, stanowiąca 40,80 % wartości przedmiotu sporu. Łączne koszty procesu wyniosły 47 zł, wyłącznie po stronie powodowej (30 zł opłaty sądowej, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa). Pozwana winna więc zwrócić powodowi 40,80 % tych kosztów, a więc kwotę 19,18 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając orzeczenie w części tj. w zakresie punktu 2. sentencji.

Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił naruszenie :

1. art. 3 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715, z późn. zm.) w zw. z art. 720 k.c. poprzez zaniechanie przez Sąd I instancji oceny łączącego strony stosunku zobowiązaniowego (umowa pożyczki z dnia 14 lipca 2015 roku) na gruncie ww. ustawy z 2011 roku;

2. art. 5 pkt 8) w zw. z art. 3 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 65 § 2 k.c. poprzez niezastosowanie i w konsekwencji błędne oddalenie części roszczenia, podczas gdy z treści § 2.3 pożyczki wynika, że całkowita kwota do zapłaty przez stronę pozwaną wynosi 3.955,20 zł, na którą składa się całkowita kwota pożyczki (2.577,60 zł) i całkowity koszt pożyczki (1.377,60 zł),

a wobec uregulowania przez stronę pozwaną kwoty prowizji (całkowity koszt pożyczki 1.377,60 zł) i dokonania wpłaty w kwocie 300,00 zł, do zapłaty przez stronę pozwaną pozostała kwota 2.277,60 zł powiększona o opłaty windykacyjne i odsetki,

a więc łącznie kwota dochodzona przez powoda w niniejszym postępowaniu;

3. art. 233 § 1 k.p.c. które miało wpływ na treść orzeczenia, przez błędną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego poprzez błędne przyjęcie, że kwota, którą strona pozwana jest zobowiązana zapłacić na podstawie umowy pożyczki wynosi 920 zł, podczas gdy Sąd I instancji przy uwzględnieniu właściwych przepisów prawa, w szczególności przepisów wymienionych wyżej w pkt 1- 3 powinien dojść do uznania, że strona pozwana zobowiązana jest do zapłaty na rzecz powoda kwoty 2.327,19 zł.

W konsekwencji zgłoszonych zarzutów apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kwoty 2.327,19 zł oraz

o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu i pozostawienie temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności wyjaśnienia wymaga, że niniejsza sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, w związku z czym Sąd Okręgowy na podstawie art. 505¹⁰ § 1 i § 2 k.p.c. rozpoznał apelację na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego.

Zaznaczyć należy również, że w postępowaniu uproszczonym zgodnie z art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. apelację można oprzeć tylko na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Natomiast stosownie do art. 505¹³

§ 2 k.p.c. jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia. Wbrew zarzutom skarżącego, podniesionych w apelacji, Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego, znajdujących pełne oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i trafnie określił wynikające z nich konsekwencje prawne.

Zdaniem Sądu Okręgowego, ocena materiału dowodowego przeprowadzona przez Sąd I instancji nie narusza granic swobodnej oceny dowodów, wyznaczonej dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. Sąd I instancji wskazał przyczyny, dla których uznał powództwo za zasadne jedynie w części. Ocena materiału obwodowego dokonana przez Sąd I instancji nie jest sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania, czy doświadczenia życiowego i mieści się w ramach swobody sądu (por. też Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 6 listopada 1998 r., sygn. III CKN 4/98, publ. LEX nr 322031).

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uznał za zasadne roszczenie jedynie w części niespłaconego i udostępnionego pozwanej kapitału w wysokości 920 zł (2.577,60 zł – 1677,60 zł + 20 zł) wraz z odsetkami umownymi oraz kwotę 29,59 zł (tytułem odsetek karnych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Wynika to wprost z treści pozwu, w którym wskazano, że pozwana otrzymała pożyczkę w wysokości 2.577,60 zł, z czego 1.677,60 zł zwróciła. W pozwie nie zawarto informacji co do sposobu zaksięgowania całej wpłaconej kwoty. Z treści pozwu nie wynika też, aby kwota prowizji w wysokości 1.377,60 zł zawarta była w całkowitej kwocie kredytu do zapłaty. Jednak nawet gdyby tak było należałoby powziąć uzasadnione wątpliwości co do postanowień umownych dotyczących prowizji za czynności związane z zawarciem umowy pożyczki, stanowiącej ponad 50 % całkowitej kwoty pożyczki.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, pozwana zawarła z powodem umowę pożyczki (art. 720 § 1 k.c.). W umowie pożyczki zapisano, że pozwanej udzielono pożyczki na kwotę 2.577,60 zł. Jako kwotę do wypłaty pomniejszoną o prowizję wskazano kwotę 1.200 zł (§ 2.1). W sprawie bezspornym jest, co potwierdza sam powód w złożonym pozwie, że pozwana spłaciła kwotę 1.677,60 zł.

Pamiętać należy, że zindywidualizowanie powództwa wymaga istnienia jego podstawy faktycznej, tj. przytoczenia okoliczności faktycznych (causa petendi). Chodzi o wskazanie tylko istotnych okoliczności faktycznych, które skonkretyzują roszczenie formalne, a także je uzasadnią, czyli wskażą hipotezy norm prawnych, które stanowią podstawę prawną powództwa. Nie może być rzeczą Sądu meriti domyślenie się, z czego wynika wartość przedmiotu sporu, skoro nie wynika to wprost z uzasadnienia pozwu. Tymczasem powód nie wykazał, jak zaksięgował wpłaconą przez pozwaną kwotę 1.677,60 zł, a więc nie wyjaśnił, jakie składniki kwoty pożyczki zostały spłacone ani z jakiego tytułu dochodzi reszty zapłaty. W pozwie jest bowiem mowa jedynie o dwóch wartościach – kwocie pożyczki (2.577,60 zł)

i kwocie wpłaty dokonanej przez pozwaną (1.677,60 zł). Skarżący w uzasadnieniu pozwu wskazuje, że kwotę 280 zł zaksięgował na poczet kapitału, podczas gdy w zarzutach apelacji podnosi, że pozwana zapłaciła prowizję i dodatkowo kwotę 300 zł.

Gdyby jednak przyjąć, że całkowita kwota do zapłaty miała wynosić 3.955,20 zł (§ 2.3 umowy pożyczki) i obejmować zarówno kwotę pożyczki 2.577,60 zł oraz kwotę prowizji 1.377,60 zł, należałoby uznać takie postanowienia za niedozwoloną klauzulę umowną

w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Postanowienie to zostało zastrzeżone w sposób i w wysokości oznaczającej naruszenie zasad współzycia społecznego. Koszt takiej prowizji wyniósłby bowiem nawet więcej niż kwota rzeczywiście udostępnionego pozwanej kapitału, zakładając, że pozwana otrzymała jedynie kwotę 1.200 zł.

Strona powodowa jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek i przy zawieraniu umów posługiwała się wzorcami umownymi. Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej

z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Zgodzić należy się z Sądem I instancji, że w świetle materiału dowodowego zebranego w sprawie brak było podstaw do obciążania pozwanej dodatkowo kwotą 1.377,60 zł bez wskazania jakiegokolwiek racjonalnej podstawy do tak wysokiego obciążenia. Tak skonstruowane postanowienie umowne uznać należy za niedozwoloną klauzulę umowną w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Postanowienie to zostało zastrzeżone w sposób i w wysokości oznaczającej naruszenie zasad współżycia społecznego. Ponadto ustalenie prowizji na tak wysokim poziomie winno być uznane za niedozwolone, wobec rażącego naruszenia tym samym interesów konsumenta.

Niezasadny jest zatem również zarzut naruszenia przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2016 roku, poz. 1528), poprzez ich niezastosowanie. Sąd I instancji nie kwestionował bowiem samej dopuszczalności ustalenia prowizji przez pożyczkodawcę, ale – zgodnie z twierdzeniami pozwu – ustalił, że pozwana zaciągnęła pożyczkę w kwocie 2.577,60 zł, dokonała wpłat łącznie w wysokości 1.677,60 zł i zasądził od pozwanej różnicę pomiędzy kwotą zaciągniętej pożyczki a kwotą dokonanej spłaty, powiększoną o opłaty windykacyjne w kwocie 20 zł.

Na uwagę zasługuje fakt, że powód nie wskazywał w pozwie na należną od pożyczki prowizję, jego pełnomocnik nie stawiał się na wyznaczony termin rozprawy, a rzeczą Sądu nie jest „dopasowanie” dochodzonej kwoty do kwot wynikających z umowy pożyczki czy załączonych wezwań do zapłaty. To powód winien dokładnie określić w pozwie wysokość dochodzonego roszczenia i jego podstawę.

Mając na uwadze niezasadność zarzutów apelacyjnych oraz jednocześnie brak ujawnienia okoliczności, które podlegają uwzględnieniu w postępowaniu odwoławczym z urzędu, apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.